

معراج نبی اکرم(ص) رؤیت حقیقت مفاهیم قرآنی است

معراج پیامبر اسلام(ص) رؤیت حقیقت مفاهیم قرآنی است، با این تفاوت که قرآن از سنخ قول و امر شنیداری و اسراء و معراج از سنخ مشاهده و دیدار است.

معراج پیامبر اسلام(ص) رؤیت حقیقت مفاهیم قرآنی است، با این تفاوت که قرآن از سنخ قول و امر شنیداری و اسراء و معراج از سنخ مشاهده و دیدار است.

حجت الاسلام و المسلمین سید ابوالفتح دعوتی، استاد حوزه، در گفت و گو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، در خصوص معراج پیامبر اکرم(ص)، عنوان کرد: بنا بر روایات و احادیث مشهور و مورد قبول، معراج پیامبر اکرم(ص)، یا اگر معتقد به دو معراج برای ایشان باشیم، حداقل یکی از معراج‌های ایشان در شب هفدهم ماه رمضان، در یک سال و نیم یا دو سال قبل از هجرت به مدینه واقع شده است.

وی معراج پیامبر اکرم(ص) را بعد از مبعوث شدن ایشان به رسالت، مهم‌ترین حادثه دوران زندگی حضرت دانست و افزود: در سوره مبارکه اسراء که به همین مناسبت نازل شده است، می‌فرماید: [171#&](#) سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ؛ منزه است آن خداوندی که شبانه عبد خود را از مسجد الحرام به مسجد الاقصی، که اطراف آن را برکت داده‌ایم، سیر داد تا این که به او بعضی از آیات خود را بنمایاند که او شنوای بصیر است [171#&](#)؛ و در واقع خداوند از این آگاه است که کدام یک از بندگان خود را و به چه علت برای این کار اختیار کند.

حجت الاسلام دعوتی با اشاره به تعدد و گوناگونی روایات درباره معراج پیامبر اکرم(ص)، اضافه کرد: در میان اهل سنت و شیعه روایات متعدد و فراوانی در این باره نقل شده است که تنقیح و جمع‌آوری آن‌ها بسیار مشکل، اما در عین حال ضروری است.

این استاد حوزه با اشاره به روایت علی بن ابراهیم قمی از ماجرای معراج پیامبر گرامی اسلام(ص)، گفت: در روایت منقول در [171#&](#) تفسیر قمی؛ که مرحوم علامه طباطبایی نیز بیشتر به آن استناد کرده است و همچنین بر طبق روایات و اقوال مختلف، این گونه بیان شده است که در شب معراج، که ظاهراً پیامبر(ص) در منزل ام‌هانی خواهر حضرت علی(ع) بودند، جبرائیل نزد ایشان حاضر می‌شود و به ایشان اعلام می‌کند که آماده سفر معراج شود و پیامبر(ص) پس از حضور در مسجد الحرام و انجام طواف به گرد کعبه و گزاردن نمازی در مسجد الحرام، سفر شبانه خود را آغاز می‌کنند.

در واقع ورود پیامبر اسلام(ص) به ارض موعود پیامبران و شکل گرفتن یک اجتماع سمبلیک و برپایی نماز وحدت به امامت ایشان، به معنای تحقق وحدت و حکومت الهی است

وی با اشاره به این که در طول این سفر شبانه از مسجد الحرام تا مسجد الاقصی، جبرائیل سه بار پیامبر(ص) را مورد خطاب قرار داده و از ایشان خواست که فرود بیایند، اظهار کرد: در هر کدام از این دفعات که در سه منطقه مختلف بود، جبرائیل از نبی مکرم اسلام(ص) خواست تا نمازی در آن منطقه بگذارند. اولین نقطه، ارض طیبه یا مدینه است و جبرائیل در اینجا خبر مهاجرت پیامبر(ص) را نیز به ایشان می‌دهد و از محل و طرح مسجد النبی(ص) ایشان را آگاه می‌سازد.

حجت الاسلام دعوتی با اشاره به دو محل دیگر توقف پیامبر(ص)، گفت: دو نقطه بعدی یکی وادی طور و دیگری بیت لحم است که جبرائیل از وادی طور به عنوان عبادتگاه حضرت موسی(ع) و محل نزول تورات و از بیت لحم به عنوان محل ولادت حضرت عیسی(ع) یاد می‌کند و از نبی گرامی اسلام(ص) می‌خواهد که در این نقاط نیز دو رکعت نماز بگذارند.

وی حضور پیامبر(ص) در وادی طور و بیت لحم و خواندن نماز در این نقاط را به معنی مورد رؤیت قرار گرفتن شرایع موسوی و عیسوی از سوی پیامبر اکرم(ص) و تصدیق ایشان بر این شرایع دانست و افزود: حقیقت اسراء و معراج پیامبر اکرم(ص) و قرآن یگانه است، در واقع معراج پیامبر اسلام(ص) رؤیت حقیقت مفاهیم قرآنی است؛ با این تفاوت که قرآن از سنخ قول و امر شنیداری است و اسراء و معراج از سنخ مشاهده و دیدارند.

حجت الاسلام دعوتی در ادامه به ورود حضرت محمد(ص) به مسجد الاقصی اشاره و عنوان کرد: پس از رسیدن به مقصد جبرائیل به پیامبر(ص)، گفت: فرود آییید که این‌جا مسجد الاقصی و ارض موعود پیامبران است و مقرر شده است که پیامبران، مملکت الهی و

حکومت رب و جهانی را در آن تأسیس کنند.

وی افزود: سپس افواج پیامبران و ملائکه در آن جا حضور پیدا کردند و ملاقات و گفت‌وگوهایی انجام گرفت که می‌توان از آن به گردهمایی سران امت‌ها و انبیاء الهی یاد کرد که به راهنمایی جبرائیل و اذان و اقامه او به نماز وحدتی متصل شد که در آن پیامبران همگی به نبی مصطفی(ص) اقتدا کردند و صفوف فرشتگان نیز پشت سر ایشان به نماز ایستادند.

حجت‌الاسلام دعوتی با اشاره به این نکته که غیر از حضرت داوود(ع) و حضرت سلیمان(ع) که مسجدالاقصی را برپا داشتند هیچ پیامبری جز حضرت محمد(ص) به حالت فاتح به این منطقه وارد نشده است، تصریح کرد: در واقع ورود پیامبر اسلام(ص) به ارض موعود پیامبران و شکل گرفتن يك اجتماع سمبلیك و برپایی نماز وحدت به امامت ایشان، به معنای تحقق وحدت و حکومت الهی است.

وی با بیان این که هر حرکت الهی، هر بعثت و هر قیامی که در راه حق واقع شود، شیاطین را مضطرب می‌کند، افزود: در حالی که ملائکه از اقدامات و حرکتهای الهی استقبال می‌کنند، شیاطین اعم از شیطان بزرگ و همه شیاطین دیگر در برابر این سیر مقاومت می‌کنند و چنین مقاومتی در راه سفر شبانه پیامبر گرامی اسلام(ص) نیز روی داد و شیاطین کوشیدند راه را بر پیامبر(ص) ببندند و مانع رسیدن ایشان به مقصد شوند.

حجت‌الاسلام دعوتی در باب شرح این ماجرا گفت: این امر بدین شکل روی داد که در راه سفر پیامبر اکرم(ص) به مسجدالاقصی سه مرتبه از ایشان خواسته شد که فرود آیند و پیامبر(ص) بدون اینکه به صداهایی که ایشان را به توجه به خویش می‌خواندند، توجه کنند و بدون هرگونه توقف به راه خود ادامه دادند، تا به مسجدالاقصی رسیدند.

با توجه به این که پیامبر اکرم(ص) در سفر شبانه خود به مسجدالاقصی، از آفت و آسیب قوم یهود گذر کرده‌اند و همچنین با توجه به این که خداوند وعده کرده که حضور طغیان‌گرانه قوم یهود را پاسخ گوید، این بشارتی است که بیت المقدس با امدادت غیبی الهی به سود اولیاءالله و حزب‌الله مرکز حکومت جهانی خواهد شد

دعوتی با اشاره به حدیث علی بن ابراهیم قمی بیان کرد: پس از رسیدن به مقصد، جبرائیل درباره صداها به پیامبر اکرم(ص) گفت: اولین صدا، صدای نادای قوم یهود بود که اگر به آن توجه کرده بودی امت تو یهودی می‌شدند، اما با توجه نکردن به آن‌ها و رفتن به راه خود، تو و امت، در برابر قوم یهود بیمه شدید و ضرر و آسیب آن‌ها به شما نخواهد رسید.

وی اضافه کرد: جبرائیل دومین صدا را از آن نصارا معرفی کرد و به پیامبر(ص) گفت: به دلیل پاسخ نگفتن تو به دومین صدا، امت تو رستگار شدند، در حالی که اگر به این ندا توجه کرده و به آن پاسخ می‌گفتی امت تو نصرانی می‌شدند و با گرایش به نصرانیت دچار انحراف می‌گشتند. همچنین جبرائیل درباره حقیقت سومین درخواست‌کننده که زنی بسیار زیبا بود، گفت: آن زن چیزی جز دنیای مشرکان نبود که خطرناک‌ترین دام بود و تو با عدم توجه به دعوت او از این گردنه نیز عبور کردی و به سلامت وارد ارض موعود و مسجدالاقصی شدی.

حجت‌الاسلام دعوتی در توضیح این مطلب عنوان کرد: در واقع این سه مانع و سه گردهای که در شب اسراء در برابر پیامبر اسلام(ص) ظهور کرد، موانعی هستند که همیشه در برابر امت اسلام وجود داشته‌اند. در زمان پیامبر اکرم(ص) این سه گروه در برابر ایشان ایستادند و هر چقدر توانستند کارشکنی کردند اما همچنان که در حقیقت شب اسراء آشکار شد با عبور پیامبر گرامی اسلام(ص) از این گروه‌ها، امت اسلام بیمه و واکسینه شد و از تأثیر آن آفات در امان ماند.

وی افزود: در حقیقت مسیر پیامبر(ص) در شب اسراء، مسیر امت اسلام است و اگر پیامبر اکرم(ص) کمترین توجهی به اینان می‌کرد آثار بسیار سوئی داشت و امت منحرف می‌شد. معنای این سخن این است که در مقام رهبری، رهبر باید خط مستقیم خود را در پیش گیرد و اگر به چپ یا راست نگاه کند، امت منحرف می‌شود. در واقع پیامبر(ص) معصوم بودند و در نتیجه عصمت ایشان، امت هم عصمت پیدا کرده است.

دعوتی با اشاره به این مطلب که در طول تاریخ، سه جماعت یهود، نصارا و مشرکان همیشه در برابر اسلام ایستاده‌اند، یادآور شد: در دوره صلیبی‌ها و مغول‌ها، ظالمان از مسیحیان و مشرکان با همراهی یهود، در برابر اسلام به ایجاد مانع پرداختند و بیت‌المقدس به عنوان مرکز خلافت و محل استقرار امت اسلام، در صورت ظاهر، سقوط کرد و شکست خورد و اگر رحمت پروردگار نبود، اینان امت را از بین برده بودند و اسلام به تاریخ پیوسته بود. اما تلاش علما و دانشمندان، به خصوص علمای شیعه در دوره مغول، منجر به گرویدن سران مغول به اسلام شد و از سوی دیگر قیام‌ها و مجاهدات اهل سنت در برابر صلیبیان و خارج کردن آنان از بیت المقدس، دوباره وحدت و عظمت امت اسلام را تجدید کرد و موجب جان گرفتن دوباره امت اسلام و نشاط آن شد.

وی با اشاره به شرایط فعلی جهان اسلام گفت: ما در حال حاضر در دوره‌ای هستیم که دستان مشرکان، غرب و مادیین یهود و نصارا مجدداً در کار شده و می‌کوشد راه را بر امت اسلام ببندد. این همان مانعی است که در شب اسراء بر پیامبر(ص) ظاهر شد و از آن جایی که پیامبر اکرم(ص) از این مسیر عبور فرمود، امت اسلام نیز از این مسیر و مانع عبور خواهد کرد و معنای ورود پیامبر(ص) به مسجد الاقصی که مرکز مملکت رب و پایگاه حکومت جهانی است، این است که اسلام از آن جا درخشش پیدا کرده و عالمگیر می‌شود.

حجت‌الاسلام دعوتی در ادامه با اشاره به سوره مبارکه اسراء خاطرنشان کرد: بعد از این که در این سوره، مسأله سفر پیامبر(ص) بیان می‌شود به دو بار طغیان بنی‌اسرائیل و تنبیه و عذاب آنان توسط مشرکان اشاره شده و بعد از هفت آیه که به این مسأله اختصاص یافته است، خداوند می‌فرماید: ﴿وَإِنْ عُدْتُمْ عُدَّتْ﴾ اگر شما بار دیگر به این سرزمین بیایید ما هم می‌آییم؛ (اسراء / 8) بیان این نکته در واقع تهدید الهی و اشاره به این است که امت یهود بار دیگر به این سرزمین وارد خواهند شد و در مقابل ظلمت حضور ملت یهود و طغیان‌گری آنان که هم‌اکنون اثبات و نمایانده شده است، حرکت و قیام امت اسلام و حزب‌الله و مؤمنین شکل خواهد گرفت.

وی ذکر این تهدید، یا از نگاهی دیگر بشارت را، پس از بیان ماجرای سفر پیامبر(ص)، حاوی اشارتی دانست و اظهار کرد: بنابر احادیث و با توجه به این که پیامبر اکرم(ص) در سفر شبانه خود به مسجد الاقصی، از آفت و آسیب قوم یهود گذر کرده‌اند و همچنین با توجه به این که خداوند وعده کرده که حضور طغیان‌گرانه قوم یهود را پاسخ گوید، این بشارتی است که بیت المقدس با امدادت غیبی الهی به سود اولیاء‌الله و حزب‌الله مرکز حکومت جهانی خواهد شد.

حجت‌الاسلام دعوتی افزود: بنابراین یکی از وعده‌های قرآنی برای آخرالزمان و برای آخرین نوبت این است که اعلام می‌دارد تأسیس حکومت فساد در منطقه بیت‌المقدس توسط قوم یهود، مقدمه يك قیام و حضور و ظهور الهی در این منطقه و بازگشت معارف و الاهیات است؛ همچنان که هم‌اکنون نیز آثار این امر را شاهد هستیم. در واقع می‌توان گفت ماجرای معراج پیام تأسیس حاکمیت اسلام در ارض موعود و هلاکت ابدی یهود در این سرزمین است. چنانکه قرآن کریم می‌فرماید: ﴿وَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا﴾ هنگامیکه وعده آخرین هلاکت شما فرا برسد ما شما را گروه گروه در این سرزمین گرد می‌آوریم. (اسراء / 104)

وی در پایان با بیان این که مبحث معراج، مبحثی است که با وجود روایات زیاد، بسیار کم مورد توجه قرار گرفته است، تأکید کرد: ضرورت دارد که امت اسلام بیش از پیش به این آیات و حکمت معراج پیامبر اکرم(ص) توجه کنند. این مبحث در دو بخش سفر پیامبر(ص) از مسجد الحرام تا مسجد الاقصی تحت عنوان ﴿اسراء﴾؛ و سفر آسمانی پیامبر اکرم(ص) با عنوان ﴿معراج﴾؛ قابل بررسی و پژوهش گسترده است و می‌تواند حکمت‌ها و اسرار آن مورد بررسی قرار گیرد.